

AINEVALDKOND „EESTI KEEL JA KIRJANDUS“

Alus:

Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1
„Põhikooli riiklik õppekava” lisa 1

EESTI KEEL. I KOOLIASTE

1. KLASS ÕPPESISU

Kuulamine ja kõnelemine

- õpetaja ja kaaslaste kuulamine ja kuuldule asjakohane reageerimine;
- õige ja selge hääldus; eakohase tööjuhendi kuulamine ja toimimine vastavalt sellele;
- teksti ilmekas esitamine;
- lausete moodustamine, pildi, antud sõna, sõnaühendi või küsimuse abil, lausete täiendamine; küsimuste esitamine ja nendele vastamine;
- teksti jutustamine ja jutustamine sündmuse ning läbielatu põhjal.

Lugemine

- häälikuanalüüsi ja sünteesioskuse kujunemine;
- sõnade ja lausete ladumine;
- seotud teksti lugemine, sellest arusaamine (vajadusel õpetaja suunamisel);
- esmase oskuse kujundamine teksti mõistmiseks ja jutustamiseks (vajadusel suunavate küsimuste abil);
- eakohaste tekstide, piltjuttude, tööjuhendite lugemine;
- sõnavara laiendamine ja konkretiseerimine;
- eakohaste raamatute lugemine ja tutvustamine.

Kirjutamine

- Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Tutvumine tahvlile kirjutamisega. Peamiseks kirjutusvahendiks on I klassis pliiats. Esmase kirjutamistehnika saavutamine (õiged tähekujud, seosed, proportsioonid).
- Väikeste ja suurte kirjatähtede tundma õppimine, kirjas märkimine.
- Oskus kirjutada vihikusse mõnerealist teksti tahvlilt ja raamatust.
- Õpilaspäeviku täitmine õpetaja juhendamisel ja tahvlinäidise järgi.
- Oma kirjutamisvea märkamine ja parandamine.
- Teksti paigutamine vihikusse, lehele, tahvlile õpetaja näidise järgi.

Õigekeelsus

- HÄÄLIK JA TÄHT. Häälimine. **K, P, T** sõna algul. Häälik-tähe vastavus. Häälikute kolm pikkust. Häälikupikkuse muutmine. Häälikühendid.
- LAUSE JA SÕNA. Lause ja sõna. Suur algustäht lause algul ja nimedes.
- TEGUSÕNA. **-b ja -vad** lõpud.
- NIMISÕNA. Nimede õigekiri. Üks ja mitu. Mitm. nim. **-d**.

Õpitulemused 1. klassi lõpuks

- Loeb õpitut eakohast teksti ladusalt ja veatult.

- Kuulab eakohast teksti tähelepanelikult ja toimib saadud sõnumi kohaselt.
- Oskab jutustada (õpetaja abiga) pildi ja teksti järgi ning rääkida läbielatust.
- Oskab jaotada sõnu häälikuteks.
- Tunneb kirjatähti.
- Suudab teha ära kirja.

Lõimumine

- Matemaatika – Oskus lugeda ja aru saada tööjuhise, matemaatilise jutukesest. Oskus vastata küsimusele täislausega. Lausete ja matemaatilise jutukesest koostamine. Ärakiri ja selle kontrollimine.
- Kunst ja käsitöö – Raamatu illustratsioonid. Jutukesest illustreerimine. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Arusaamine suulistest korraldustest ja tööjuhiseid.
- Loodusõpetus ja inimeseõpetus – Orienteerumine ajas. Nädalapäevad, kuud, aastad. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Mõistatused ja vanasõnad.

Läbivad teemad

- Keskkond ja säästev areng.
I klassis pööratakse eesti keele tekstide vahendusel tähelepanu väärtushinnangute ja käitumismallide kujundamisele. Kujundatakse huvi ja austust looduse ning kaasinimeste vastu.
- Töölane karjäär ja selle kujundamine.
I klassis tutvustatakse tekstide vahendusel lähiümbruse töömaailma, elukutseid. Olulisel kohal on viisaka käitumise ja koostööoskuste kujundamine, käitumine teenindusasutuses ja transpordis. Õpitakse tundma oma vanemate tööd ja elukutseid.

Turvalisus

Ohuõpetus lugemistekstide ja vestluse kaudu:
Liikluskasvatuse eesmärgiks on kujundada õpilaste liiklusoskusi ja –harjumusi kogu eluks.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus

Tutvumine lasteajakirjadega.

2. KLASS

ÕPPESISU

Kuulamine ja kõnelemine

- kuulamisoskuse arendamine ja kuulamistähelepanu harjutamine; tööjuhendi kuulamine ja toimimine vastavalt sellele.
- jutustamine sündmusest, loetust ja kuuldust (pilt või pildiseeria, küsimuste abil), fantaasiajutu koostamine;
- vestlusoskuse arendamine;
- hääle tugevuse ja intonatsiooni kohandamine vastavalt situatsioonile;
- suhtlemine argiolukorras: kool, tänav, buss, pood, teater, kodu jne.
- oma arvamuse avaldamine.

Lugemine

- teabe-(tööjuhendi, õpikutekst, sisukord, teatmeteose tekst) ja tarbetekstide (teade, kutse, õnnitlus, retsept, kiri) lugemine ja mõistmine.
- ilukirjanduslike tekstide lugemine, eristamine (muinasjutt, mõistatus, vanasõna, rahvalaul,

näidend, luuletus, koomiks) ja mõistmine.

- ilukirjanduslike tekstide mõtestatud häälega lugemine, õige pauseerimine, sobiva hääletooni ja intonatsiooni kasutamine.
- teksti kompositsioon: pealkiri, loo alustus, sisu, lõpetus.
- eakohaste lasteraamatute lugemine, valikuline jutustamine, arvestuse pidamine loetu kohta.

Kirjutamine

- Kirjutamise tehnika kordamine ja süvendamine. Kirja kirjutamine ja paigutamine joonelisel paberil.
- Ärakiri.
- Lühendite kirjutamine: kg, l, dm, cm, nr, a., min.

Õigekeelsus

- HÄÄLIK JA TÄHT. Tähestik. Häälikute kolm pikkust. Häälikupikkuse muutmine. Häälikuühendid. K,P;T sõna algul. *h, v* ja *j* õigekiri.
- LAUSE JA SÕNA. Väit-, küsi- ja hüüdlause.
- SÕNALIIGID. Tutvumine sõnaliikidega.
- SILBITAMINE, POOLITAMINE. Silp-sõna. Ühesilbilised sõnad. Kuni 3-silbiliste sõnade silbitamine
- KOMA. Koma *et, aga, kuid, sest* ees. Koma loetelus.
- SUUR JA VÄIKE ALGUSTÄHT. Nimi ja nimetus. Inimeste, loomade, linnade, jõgede, järvede jt. kohanimedes.
- LIITSÕNA. Tutvumine sõnade liitmisega.
- LÜHENDID. *km, kg, dm, t, l, n., mi., a*

Õpitulemused 2. klassi lõpuks

Lugemine

- loeb ladusalt, ilmekalt ja õigesti õpitud teksti.
- oskab parandada oma lugemisviga lauses, kui vastavale lausele tähelepanu juhitakse.
- mõistab loetu sisu ja oskab vastata küsimustele.

Kuulamine ja kõnelemine

- oskab tähelepanelikult kuulata jutustavat ja loetavat teksti.
- oskab koostada lühemat suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria või küsimuste abil, oskab mõelda jutule algust ja lõppu.
- jutustab läbielatud sündmustest.

Kirjutamine

- tunneb täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, liitsõna, lauset; oskab häälikuid õigesti kirjas märkida.
- oskab kasutada suurt algustähte inimeste, loomade ja kooli nimes, tuntud kohanimedes.
- oskab kasutada õpitud kirjavahemärke.
- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja seoseid, kirjutab loetava käekirjaga, oskab teha ärakirja nii tahvlilt kui õpikust.

Lõimumine

- Matemaatika – Oskus lugeda ja aru saada tööjuhiseist, tekstülesannete mõistmine ja

koostamine. Oskus vastata küsimusele täislausel. Ärakiri ja selle kontrollimine. Matemaatilised lühendid ja nende kirjutamine.

● Kunst ja käsitöö – Raamatu illustreerimised, kunstnikutöö õpikus, juturaamatus. Illustreerimine loetu põhjal. Pildi kirjeldamine, tegelaste iseloomustamine pildil. Õnnetuskaartide kirjutamine. Arusaamine korraldustest ja tööjuhustest.

● Loodusõpetus ja inimeseõpetus – Teabetekstide lugemine ja mõistmine. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Looduskirjeldused. Loodushääle kuulamine helilindilt. Käitumine ja suhtlemine õppekäikudel.

Läbivad teemad

● Keskkond ja säästev areng. II klassis jätkub väärtushinnangute ja käitumismallide kujundamine eesti keele tekstide vahendusel. Kujundatakse huvi ja austust looduse ning kaasinimeste vastu.

● Töölane karjäär ja selle kujundamine. II klassis tutvustatakse tekstide vahendusel kodukoha ettevõtteid ja ameteid. Olulisel kohal on viisaka käitumise ja koostööoskuste kujundamine, käitumine teenindusasutuses ja transpordis.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus

Vastavalt võimalustele info otsimine arvuti vahendusel.

Turvalisus

Ohuõpetus lugemistekstide vahendusel ja vestluste kaudu.

Liikluskasvatuse eesmärgiks on kujundada õpilaste liiklusoskusi ja –harjumusi kogu eluks.

3. KLASS ÕPPESISU

Kuulamine ja kõnelemine

- heli, sõna, lause, pikema teksti tähelepanelik kuulamine ja mõistmine.
- õige ja selge hääldus; hääle tugevuse kohandamine olukorrale.
- küsimuste esitamine ja neile vastamine.
- jutustamine loetu, kuulatu, sündmuse ja läbielatu põhjal; raamatu, filmi ja teatrietenduse põhjal; pildi ja pildiseeria, küsimuste ja tugisõnade järgi.
- oma arvamuse avaldamine.

Lugemine

- häälega lugemine: õigsus, sobiv intonatsioon, oma lugemisvea parandamine; ositi lugemine; endamisi lugemine.
- oma ja võõra käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.
- jutustava, kirjeldava, tarbe-, teabe- ja sõnamängulise teksti lugemine.
- loetu mõistmine: sõna, lause, teksti sisu; loetu kava.
- tekstide eristamine: muinasjutt, jutustus, luuletus, vanasõna, mõistus, kiri.
- loole alguse ja lõpu mõtlemine, tegelaste iseloomustamine.
- huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust.

Kirjutamine

- sõna ja lause kirjutamine; lause laiendamine ja sidumine tekstiks.

- oma kirjatöö kontrollimine.
- loovtöö pildi, pildiseeria, küsimuste, tugisõnade või kava toel; sündmusest, isikust ja loomast kirjutamine.

Õigekeelsus

- HÄÄLIK JA TÄHT. Võõrsõnad. *G, b, d* sõna algul. Tähestik, tähestikuline järjekord.
- Häälikute kolm pikkust. Häälikupikkuse muutmine. Häälikuühendid.
- *K, p, t* **S**-i ja **H** kõrval.
- LAUSE JA SÕNA. Väit-, küsi- ja hüüdlause. Lihtlause, lihtlause laiendamine.
- Kirjavahemärkide kasutamine.
- SÕNALIIGID. Sõnaliikide tundmine ja määramine. Olevik ja minevik. Jaatav ja eitav kõne
- I VÕI J ÕIGEKIRI.
- H SÕNA ALGUL.
- SILBITAMINE, POOLITAMINE. Ühesilbiliste sõnade õigekiri.
- KIRJAVAHEMÄRKIDE KASUTAMINE.
- SUUR JA VÄIKE ALGUSTÄHT. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetuses.
- LIITSÕNA. Liitsõna õigekiri ja poolitamine.
- LÜHENDID.

Õpitulemused 3. klassi lõpuks

Lugemine

- loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ja sobiva intonatsiooniga.
- mõistab häälega ja endamisi lugedes teksti sisu, oskab vastata teemakohastele küsimustele.
- oskab töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel.
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna; kirja.

Kuulamine ja kõnelemine

- oskab loetust ja läbielatud sündmustest jutustada.
- oskab kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta arvamust avaldada.
- oskab kuulata eakohast teksti ja toimida saadud sõnumi kohaselt.
- oskab küsimuste toel arusaadavalt edasi anda õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi, teatrietenduse sisu.
- oskab koostada suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil.
- oskab mõelda jutule algust ja lõppu.

Kirjutamine

- eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, liitsõna, lauset.
- oskab kirjutada omasõnade algusse *k, p, t*, tuntumate võõrsõnade algusse *g, b, d*.
- teab peast tähestikku ja oskab kasutada lihtsamat sõnastikku.
- oskab kirjas õigesti märkida käändsõnade ja tegusõnade lõppe.
- oskab piiritleda lauset ja panna lauselõpumärke.
- oskab asesõnu õigesti kirjutada.
- oskab kasutada suurt algustähte lause alguses, inimese- ja loomanimeses ning tuntumates kohanimedes.

KIRJANDUS. I KOOLIASTE

III klassis loetakse ja tunnis käsitletakse kirjanduse eri liike ja žanreid. Hinnangu aluseks võib olla lugemispäevik või töövihiku ülesanded.

Lõimumine

- Matemaatika – Oskus lugeda ja aru saada tööjuhiseist, tekstülesannete mõistmine ja koostamine. Matemaatilised lühendid ja nende kirjutamine.
- Kunst ja käsitöö – Kunstniku töö eesti keele õpikutes, juturaamatus. Illustratsioon loetu põhjal. Pildi kirjeldamine, tegelaste iseloomustamine pildil. Õnnitluskaartide kirjutamine. Arusaamine korraldustest ja tööjuhiseist.
- Loodusõpetus ja inimeseõpetus – Teabetekstide lugemine ja mõistmine. Koduloolised tekstid õpikus ja töölehtedel. Looduskirjelduse koostamine. Loodushäälte kuulamine helilindilt. Käitumine ja suhtlemine õppekäikudel.

Läbivad teemad

- Keskkond ja säästev areng.
III klassis jätkub väärtushinnangute ja käitumismallide kujundamine eesti keele tekstide vahendusel. Kujundatakse huvi ja austust looduse ning kaasinimeste vastu. Õpitakse tunnustama inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, kujundatakse tolerantsust ja seaduskuulekust, väärtustakse kodumaaarmastust.
- Tööalane karjäär ja selle kujundamine.
III klassis tutvustatakse tekstide vahendusel lähiümbruse ettevõtteid ja ameteid. Olulisel kohal on viisaka käitumise ja koostööoskuste kujundamine, käitumine teenindusasutuses ja transpordis. Vanemate töö ja elukutsed. Töö ja töötasu. Raha kasutamine.

Infotehnoloogia ja meediaõpetus

Vastavalt võimalustele info otsimine arvuti vahendusel. Oma tööde (lühiuurimused, omalooming) vormistamine ja esitamine.

Turvalisus

Ohuõpetus lugemistekstide vahendusel ja vestluste kaudu. Liikluskasvatuse eesmärgiks on kujundada õpilaste liiklusoskusi ja –harjumusi kogu eluks. Õpilane peab oskama toime tulla jalakäijana, reisijana ja jalgratturina. Liiklusteemad kavandatakse töökavadesse ja kooli õppekavasse lähtuvalt I kooliastme liikluskasvatuse näidistemaatikast.

Füüsiline õpikeskkond

1. Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mööblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud), ümarlauavestlusteks ja rühmatööks.
2. Klassiruumis kasutatakse õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni.
3. Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sh netisõnaraamatuid.
4. Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis ja kooli raamatukogus ning väljaspool kooli.